

Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury pro školní rok 2025/2026

Koncepce maturity z českého jazyka a literatury ve školním roce 2025/26:

a) Státní část – didaktický test: hodnocení formou USPĚL/NEUSPĚL. Hranice úspěšnosti je organizátorem zkoušky – Cermatem – stanovena na 44 %

b) Profilová část – písemná slohová práce + ústní maturitní zkouška

PÍSEMNÁ SLOHOVÁ PRÁCE

- požadavky: min. 250 slov,

- čas: 120 minut včetně 10 minut na výběr zadání

- možno používat Pravidla českého pravopisu

- výběr z 5 témat, zadání bude obsahovat vypravování, popis, úvahový text, text publicistického charakteru a administrativní text.

KRITÉRIA HODNOCENÍ MATURITNÍ SLOHOVÉ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

SLOHOVÁ PRÁCE	1	2	3	4	5
TÉMA	Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.	Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno v zásadě funkčně.	Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání anebo jsou některé textové pasáže povrchní.	Text se od zadaného tématu podstatně odklání anebo je téma zpracováno povrchně.	Text se nevztahuje k zadanému tématu.
ÚTVAR	Text plně odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text v zásadě odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru nebo vykazuje drobné nedostatky	Text vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace.
PRAVOPIS *)	Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují (0-1 chyba). Případné chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (2-3 chyby). Chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují místy (4-5 chyb). Chyby v zásadě nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují často (6-9 chyb). Některé chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře (10 a více chyb)
SLOVNÍ ZÁSoba	Slovní zásoba je motivovaně bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou plně funkční. V textu se nevyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené	Slovní zásoba je spíše bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou téměř vždy funkční. V textu se jen ojediněle vyskytne výraz, který je nevhodně volený	Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá. V textu se místy vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené	Slovní zásoba je nemotivovaně chudá. V textu se ve větší míře vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.	Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní. V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti.

	vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.	vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.	vzhledem k označované skutečnosti. Volba slov a slovních spojení v zásadě nenarušuje porozumění textu	Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.	Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu
SYNTAX	Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci plně funkční. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu nevyskytují. Čtenářský komfort adresáta není narušován.	Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci téměř vždy funkční. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují jen ojediněle. Nedostatků nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Výstavba větných celků je v zásadě promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci v zásadě funkční. Místy se objevují nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby. Nedostatků mají místo vliv na čtenářský komfort adresáta.	Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá, nebo je ve větší míře přetížena. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují ve větší míře. Nedostatků mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá až primitivní, nebo je ve vysoké míře přetížena. Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují ve vysoké míře. Nedostatků mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.
ČLENĚNÍ TEXTU KOMPOZICE	Kompozice textu je precizní. Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je velmi vyspělá. Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	Kompozice textu je promyšlená a vyvážená. Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je srozumitelná. Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	Kompozice textu je v zásadě vyvážená. Text je až na malé nedostatky vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je v zásadě srozumitelná. Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	Kompozice textu je nepřehledná. V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky. Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná. Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval.	Text je nesoudržný a chaotický. Členění textu je nelogické. Text je argumentačně nezvládnutý. Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec.

*) POZNÁMKA: Každá chyba v oblasti interpunkce bude hodnocena jako ½ chyby pravopisné.

Hodnocení: známkou

Výsledná známka ze slohové maturitní práce se vypočítá aritmetickým průměrem ze známek všech hodnocených kritérií.

VNITŘNÍ KRITÉRIA HODNOCENÍ: Pokud práce nesplňuje požadovaný rozsah minimálně 250 slov, pokud práce prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru či pokud se práce nevztahuje k zadanému tématu, je celá práce hodnocena NEDOSTATEČNĚ.

- váha známky ze slohové maturitní práce je **40% výsledné známky z maturitní zkoušky**

ÚSTNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

- obsahuje oblast uměleckou a slohovou

- čas na přípravu: 15 minut

- čas na vlastní zkoušení: 15 minut

STRUKTURA ÚSTNÍ MATURITNÍ ZKOUŠKY

kritérium	ověřované vědomosti a dovednosti
ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU	• literární druh a žánr • téma a motiv • časoprostor • vypravěč / lyrický subjekt • postavy • vyprávěcí způsoby • typy promluv • veršová výstavba • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku • kontext autorovy tvorby • literární / obecně kulturní kontext • vlastní názor na přečtené dílo
ANALÝZA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	• hlavní myšlenka textu • komunikační situace (např. účel, adresát) • funkční styl • slohový postup • slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • obecná charakteristika funkčního stylu

- žák si vybírá ze školou nabízených titulů **20 děl** dle zadaných kritérií (světová a česká literatura do 18. století – minimálně 2, světová a česká literatura 19. století – minimálně 3, světová literatura 20. a 21. století – minimálně 4, česká literatura 20. a 21. století – minimálně 5. Minimálně dvěma díly musí být zastoupena próza, poezie a drama. Seznam může obsahovat maximálně 2 díla od stejného autora.

Závazný seznam maturitní četby – musí být očíslovaný, v případě jarního termínu maturitní zkoušky pak musí být odevzdán nejpozději 31. března kalendářního roku, ve kterém žák maturuje. Pro podzimní termín maturitní zkoušky je termín odevzdání závazného seznamu četby 30. červen kalendářního roku, ve kterém žák maturuje. **Při nesplnění této podmínky si žák u ústní maturitní zkoušky losuje pracovní list ze všech titulů, nabízených školou v rámci seznamu maturitní četby.**

Při dodržení podmínky termínu odevzdání si na základě svého seznamu losuje číslo 1 – 20 a na základě tohoto seznamu obdrží příslušný pracovní list.

Každý pracovní list může být vylosován v jednom dni pouze jednou.

KRITÉRIA HODNOCENÍ ÚSTNÍ MATURITNÍ ZKOUŠKY Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

KRITÉRIA	ZNÁMKA	CHARAKTERISTIKA VÝKONU
• Charakteristika uměleckého textu	1 - výborný	Žák správně postihne charakteristické znaky uměleckého textu; adekvátně

• Charakteristika neuměleckého textu • Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury		využívá vědomosti získané přečtením díla; věcně správně zasadí text do souvislosti literárněhistorického kontextu. Žák správně postihne charakteristické znaky textu neuměleckého. Žák formuluje výpovědi v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se neobjevují.
	2 - chvalitebný	Žák postihne s dílčími nedostatky charakteristické znaky uměleckého textu; vědomosti získané přečtením díla využívá s drobnými nedostatky; v zasazení textu do literárněhistorického kontextu se dopouští nepodstatných nepřesností. Žák postihne s dílčími nedostatky charakteristické znaky textu neuměleckého. Žák formuluje výpovědi v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují občas.
	3 - dobrý	Žák postihne s nedostatky charakteristické znaky uměleckého textu; vědomosti získané přečtením díla využívá s nedostatky; v zasazení textu do literárněhistorického kontextu se dopouští nepřesností. Žák se při práci s charakteristickými znaky neuměleckého textu často dopouští drobných a méně závažných chyb. Žák často porušuje jazykové normy a jeho výpověď je často v rozporu se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ve větší míře.
	4 - dostatečný	Žák se při práci s charakteristickými znaky uměleckého textu dopouští závažných chyb; vědomosti získané přečtením díla aplikuje obtížně; orientační zasazení

		textu do literárněhistorického kontextu zvládne jen pod vedením zkoušejícího. Žák se při práci s charakteristickými znaky textu neuměleckého dopouští závažných chyb. Žák často porušuje jazykové normy a jeho výpověď je často v rozporu se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ve větší míře, často je problematická srozumitelnost projevu v komunikaci se zkoušejícím.
	5 - nedostatečný	Žák nedovede postihnout charakteristické znaky uměleckého textu; nedovede využít vědomosti získané přečtením díla nebo je aplikuje zjevně chybně; nedovede ani pod vedením zkoušejícího orientačně zasadit text do literárněhistorického kontextu. Žák nedovede postihnout charakteristické znaky neuměleckého textu. Žák nedodrжуje jazykové normy a jeho výpověď je často v rozporu se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují v neúnosné míře, projev je opakovaně na hranici srozumitelnosti nebo nesrozumitelný v komunikaci se zkoušejícím, případně nehodnotitelný (žák téměř nekomunikuje).

- váha známky z ústní maturitní zkoušky je 60 % výsledné známky z maturitní zkoušky.

POZNÁMKA: Pro úspěšné absolvování profilové maturitní zkoušky musí žák úspěšně absolvovat obě její části (ústní i slohovou).

SEZNAM TITULŮ K ÚSTNÍ MATURITNÍ ZKOUŠCE

V závorkách jsou uvedeni autoři českého překladu

Literatura česká a světová do konce 18. století

1. Boccaccio Giovanni – Dekameron (Radovan Krátký)
2. Defoe Daniel - Robinson Crusoe (Quido Palička)
3. de Cervantes Saavedra Miguel – Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha (V. Černý)
4. Goldoni Carlo – Sluha dvou pánů (E. Bezděková)
5. Homér – Odyssea (Otmar Vaňorný)
6. Komenský Jan Ámos – Labyrint světa a ráj srdce
7. Kosmas – Kronika česká
8. Molière – Lakomec (J. Vrchlický)
9. Molière – Zdravý nemocný (E. Bezděková)
10. Shakespeare William – Sen noci svatojánské (E. A. Saudek)
11. Shakespeare William - Romeo a Julie (E. A. Saudek)
12. Shakespeare William – Hamlet (M. Hilský)
13. Sofokles – Král Oidipus (Ferdinand Stiebitz)
14. Starý zákon
15. Swift Jonathan – Gulliverovy cesty (Hana Bendová)
16. Villon Francois – Závěť (J. Loukotková)

Světová literatura 19. století

17. Andersen Hans Christian – Pohádky (J. Vrchlický)
18. Austenová Jane – Pýcha a předsudek (E. Kondrysová)
19. Baudelaire Charles – Květy zla (V. Nezval)
20. Balzac Honoré de – Otec Goriot (B. Zimová)
21. Brontëová Charlotte – Jana Eyrová (Jana Fasterová)
22. Čechov Anton Pavlovič – Povídky (L. Dvořák)
23. Čechov Anton Pavlovič – Racek (L. Suchařípa)
24. Čechov Anton Pavlovič – Višňový sad (L. Suchařípa)
25. Dumas Alexandr – Tři mušketýři (Jaroslav a Růžena Pochovi)
26. Dickens Charles – Oliver Twist (Lukáš Houdek)
27. Dostojevskij Fjodor Michailovič – Zločin a trest (Jaroslav Hulák)
28. Flaubert Gustave – Paní Bovaryová (Eva Musilová)
29. Goethe Johan Wolfgang – Faust (1. díl) (C. Fischer)
30. Gogol Nikolaj Vasiljevič – Revizor (Zdeněk Mahler)
31. Hugo Viktor – Chrám Matky Boží v Paříži (Milena Tomášková)
32. Lermontov Michail Jurjevič – Démon (Josef Hora)
33. Maupassant Guy de – Kulička (L. Kárl)
34. Maupassant Guy de – Miláček (Jiří Žák)
35. Poe Edgar Allan – Havran (V. Nezval)
36. Poe Edgar Allan – Jáma a kyvadlo (J. Schwarz)
37. Puškin Alexandr Sergejevič – Evžen Oněgin (J. Hora)
38. Rimbaud Arthur – Opilý koráb (V. Nezval)

- 39. Stevenson Robert Louis – Podivný případ doktora Jeckylla a pana Hyda (J. Fastrová)
- 40. Tolstoj Lev Nikolajevič – Anna Kareninová (T. Hašková)
- 41. Verne Jules – Tajuplný ostrov (A. Koudelka)
- 42. Wilde Oskar – Obraz Doriana Graye (K. Hilská)
- 43. Zola Émile – Zabiják (L. Kárl)

Česká literatura 19. století

- 44. Arbes Jakub – Svatý Xaverius
- 45. Borovský Karel Havlíček – Král Lávr
- 46. Borovský Karel Havlíček – Křest sv. Vladimíra
- 47. Borovský Karel Havlíček – Tyrolské elegie
- 48. Čech Svatopluk – Nový epochální výlet pana Broučka, tentokráte do XV. století
- 49. Erben Karel Jaromír – Kytice
- 50. Erben Karel Jaromír – Pohádky
- 51. Jirásek Alois – Filozofská historie
- 52. Jirásek Alois – Lucerna
- 53. Jirásek Alois – Staré pověsti české
- 54. Mácha Karel Hynek – Máj
- 55. Mácha Karel Hynek- Márinka
- 56. Mrštík Vilém – Pohádka máje
- 57. Mrštíkové Alois a Vilém – Maryša
- 58. Neruda Jan – Balady a romance
- 59. Neruda Jan – Povídky malostranské
- 60. Němcová Božena – Babička
- 61. Němcová Božena – Divá Bára
- 62. Němcová Božena – V zámku a podzámčí
- 63. Rais Karel Václav – Kalibův zločin
- 64. Sládek Josef Václav – Básně
- 65. Sládek Josef Václav – Zlatý máj
- 66. Stroupežnický Ladislav – Naši furianti
- 67. Světlá Karolína – Vesnický román
- 68. Tyl Josef Kajetán – Strakonický dudák
- 69. Vrchlický Jaroslav – Noc na Karlštejně
- 70. Zeyer Julius – Radúz a Mahulena

Světová literatura 20. a 21. století

- 71. Bradbury Ray - 451° Fahrenheita (J. Emmerová, J. Škvorecký)
- 72. Doyle Arthur Conan – Pes baskervilský (F. Gel)
- 73. Eco Umberto – Jméno růže (Z. Frýbort)

74. Exupéry Antoine de Saint – Malý princ (Z. Stavinohová)
75. F. Christianne – My děti ze stanice ZOO (Z. Soukupová)
76. Fitzgerald Francis Scott – Velký Gatsby (R. Červenka)
77. Golding William – Pán much (H. Kovályová Margoliová)
78. Hemingway Ernest – Sbohem, armádo (J. Škvorecký)
79. Hemingway Ernest – Stařec a moře (F. Vrba)
80. Hemingway Ernest – Komu zvoní hrana (A. Humplík)
81. Irving John – Svět podle Garpa (R. Nenadál)
82. Kafka Franz – Proces (J. Čermák)
83. Kafka Franz – Proměna (V. Kafka)
84. Kerouac Jack – Na cestě (J. Popel)
85. Kesey Ken – Vyhodíme ho z kola ven (J. Kořán)
86. King Stephen – To (Gabriel Gössel)
87. Mahmoodyová Betty - Bez dcerky neodejdu (Anna Thomasová)
88. Mann Thomas – Smrt v Benátkách (V. J. Slezák)
89. Merle Robert – Smrt je mým řemeslem (A. J. Liehm)
90. Moravia Alberto – Horalka (J. Pokorný)
91. Morgenstern Christian – Šibeniční písně (E. Bondy)
92. Murakami Haruki – Kafka na pobřeží (T. Jurkovič)
93. Murakami Haruki – Norské dřevo (T. Jurkovič)
94. Nabokov Vladimír – Lolita (P. Dominik)
95. Orwell George – Farma zvířat (G. Gössel)
96. Orwell George – 1984 (E. Šimečková)
97. Remarque Erich Maria – Na západní frontě klid (F. Gel)
98. Remarque Erich Maria – Nebe nezná vyvolených (Věra a Karel Houbovi)
99. Remarque Erich Maria – Tři kamarádi (V. a K. Houbovi)
100. Rolland Romain – Petr a Lucie (J. Zaorálek)
101. Sallinger J. D. - Kdo chytá v žitě (R. a L. Pellarovi)
102. Sartre Jean-Paul – Zeď (J. Čermák, E. Musilová)
103. Shaw George Bernard – Pygmalion (M. Lukeš)
104. Solženicyn Alexandr – Jeden den Ivana Děnisoviče (S. Machonin)
105. Steinbeck John – O myších a lidech (V. Vendyš)
106. Styron William – Sophiina volba (R. Nenadál)
107. Tolkien J. R. R. – Společenstvo prstenu (S. Pošustová)
108. Vian Boris – Pěna dní (S. Horečka)
109. Waltari Mika – Egyptčan Sinuhet (M. Hellmuthová)

Česká literatura 20. a 21. století

110. Bass Eduard – Cirkus Humberto
111. Bezruč Petr – Slezské písně

112. Boučková Tereza – Rok kohouta
113. Čapkové Josef a Karel – Ze života hmyzu
114. Čapek Karel – Anglické listy
115. Čapek Karel – Bílá nemoc
116. Čapek Karel - Krakatit
117. Čapek Karel – Loupežník
118. Čapek Karel – Matka
119. Čapek Karel – Povídky z jedné kapsy
120. Čapek Karel – RUR
121. Čapek Karel – Válka s mloky
122. Divadlo Jára Cimrmana – Dlouhý, Široký a Krátkozraký
123. Divadlo Jára Cimrmana – Vyšetřování ztráty třídní knihy
124. Dyk Viktor – Krysař
125. Fuks Ladislav – Pan Theodor Mundstock
126. Fuks Ladislav – Spalovač mrtvol
127. Gellner František – Po nás ať přijde potopa
128. Hakl Emil – O rodičích a dětech
129. Hartl Patrik - Prvok, Šampón, Tečka a Karel
130. Hašek Jaroslav – Osudy dobrého vojáka Švejka
131. Havel Václav – Audience
132. Havel Václav – Pokoušení
133. Havel Václav – Zahradní slavnost
134. Havlíček Jaroslav – Neviditelný
135. Havlíček Jaroslav – Petrolejové lampy
136. Hrabal Bohumil – Ostře sledované vlaky
137. Hrabal Bohumil – Obsluhoval jsem anglického krále
138. Hrabal Bohumil - Pábitelé
139. Hrabal Bohumil – Postřižiny
140. Hrubín František – Romance pro křídlovku
141. Hrubín František – Špalíček veršů a pohádek
142. Jirotko Zdeněk – Saturnin
143. Jirous Ivan Martin – Magorovy labutí písně
144. John Radek - Memento
145. Kantůrková Eva – Přítelkyně z domu smutku
146. Kaplický Václav – Kladivo na čarodějnice
147. Kohout Pavel – Katyně
148. Kolář Jiří – Prométheova játra
149. Körner Vladimír - Adelheid
150. Kundera Milan – Směšné lásky
151. Kundera Milan – Žert
152. Kundera Milan – Nesmrtelnost

153. Legátová Květa – Želary
154. Lustig Arnošt – Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou
155. Macourek Miloš – Pohádky
156. Mornštajnová Alena - Hana
157. Nezval Vítězslav – Edison
158. Olbracht Ivan – Biblické příběhy
159. Olbracht Ivan – Nikola Šuhaj loupežník
160. Olbracht Ivan – O smutných očích Hany Karadžičové
161. Olbracht Ivan – Žalář nejtemnější
162. Orten Jiří – Elegie
163. Otčenášek Jan – Romeo, Julie a tma
164. Páral Vladimír – Milenci a vrazi
165. Pavel Ota – Smrt krásných srnců
166. Pavel Ota – Jak jsem potkal ryby
167. Petiška Eduard – Staré řecké báje a pověsti
168. Poláček Karel – Bylo nás pět
169. Poláček Karel – Muži v ofsajdu
170. Poncarová Jana - Podbrdské ženy
171. Seifert Jaroslav - Maminka
172. Seifert Jaroslav – Na vlnách T. S. F.
173. Skácel Jan – Smuténka
174. Stránský Jiří – Zdivočelá země
175. Šabach Petr – Hovno hoří
176. Škvorecký Josef – Zbabělci
177. Škvorecký Josef – Tankový prapor
178. Škvorecký Josef – Prima sezona
179. Šrámek Fráňa – Splav
180. Šrámek Fráňa – Měsíc nad řekou
181. Topol Jáchym – Kloktat dehet
182. Topol Josef – Kočka na kolejích
183. Vaculík Ludvík – Český snář
184. Vančura Vladislav – Rozmarné léto
185. Vančura Vladislav – Markéta Lazarová
186. Viewegh Michal – Báječná léta pod psa
187. Viewegh Michal – Výchova dívek v Čechách
188. Voskovec + Werich – Balada z hadrů
189. Voskovec + Werich – Vest pocket revue
190. Werich Jan – Fimfárum
191. Wolker Jiří – Těžká hodina
192. Wolker Jiří – Host do domu